

Grafcultuur rond Anloo (2)

In het archeologisch reservaat Strubben-Kniphorstbos en in het Evertsbos bevinden zich vele prehistorische monumenten. Ook in en om de Magnuskerk in Anloo ligt een schat aan gedenktekens die herinneren aan de vroegere bewoners. Op de website anloo-info.nl is nu een drietal routes te vinden langs deze bezienswaardigheden, die we graag onder uw aandacht brengen. In deze publicatie vindt u het tweede deel van de zuidelijke wandelroute.

Zes grafheuvels uit Neolithicum en Bronstijd

In de vorige aflevering is beschreven hoe u dicht bij het Galgwanderveen zes grafheuvels vindt (Rijksmonument 45018).

Deze zes naast elkaar geleden grafheuvels zijn exemplarisch voor de manier van begraven uit de Klokbekercultuur (ca. 2400-1900 v. Chr.). In de heuvels werden meerder graven gevonden wat duidde op het bijzetten van urnen over een langere periode. De heuvels hadden vaak één of meer kransen van palen door de voet van de heuvel; een traditie die men tot in de vroege bronstijd en ijzertijd terugziet. Een groot aantal van deze grafheuvels zijn vermeld op een lijst van archeologische monumenten en worden beschermd volgens de monumentenwet. De wetenschappelijke en landschappelijke waarde wordt bewaard door de begroeiing op de restanten van de heuvels te verwijderen en door eventuele beschadigingen te herstellen.

Doorlopen richting open weide met uitzicht op het Eexterveld. Links naast de laan ligt een markesteen.

Markesteen van de grens tussen Anloo en Eext

De markestenen geven de grens aan tussen de marken; in dit geval die van Eext en Anloo. Markestenen dateren uit de periode vanaf de Middeleeuwen tot de invoering van het kadaster in 1832 toen de heidevelden gemeenschappelijk bezit waren van de boermarken.

Het bord Urnenveld Anloo verschijnt. Naar binnen lopen en via de kronkelpaden naar de ingang.

Nieuwe begraafplaats voor urnen

Tijdens de Late Bronstijd legden de bewoners van de Hondsrug -wat nu Drenthe heet- urnenvelden aan om hun doden aan de aarde toe te vertrouwen.

Figuur 1. Urnenveld Anloo, nieuwe begraafplaats voor urnen.

In kleine tumuli, omringd door een kringgreppeltje, plaatsten zij de urnen. Deze grafcultuur is door de beheerders Jan en Marga ten Sijthoff teruggebracht naar de 21e eeuw. Het perceel, beplant met beuk en douglas, is door de gemeente Aa en Hunze in 2015 aangewezen als 'bijzondere begraafplaats voor urnen'. De tumuli zullen er altijd blijven en worden niet geruimd. Vlakbij het perceel ligt een hunebed uit de Nieuwe Steentijd en grafheuvels uit de Late Steentijd; een uniek prehistorisch gebied. Plaatsing van een urn is voor velen een reis van het

verre verleden via het heden naar de eeuwigheid.
Het bordje Pinetum Anloo volgen tot de ingang (ca. 100 meter).

Pinetum Terborgh

Het pinetum 'Ter Borgh' ligt tussen de dorpen Anloo en Eext te midden van in de jaren 1922-1930 aangeplant bos. In 1953 werd door de familie Everts het pinetum gesticht. Van de meer dan 400 coniferen op het terrein zijn de eerste in 1954 aangeplant. Het is thans een aantrekkelijk park waarin men langs wandelpaden kan genieten van de grote verscheidenheid in kleur en vorm van de diverse coniferen ([www. pinetumanloo.nl](http://www.pinetumanloo.nl))

Doorlopen over de hoofdlaan en rechts af bij tot eerste pad (met bordje P). Rechtdoor met het vennetje aan de linkerhand tot het hunebed (Rijksmonument 45017).

Hunebed D11 uit het Neolithicum

De Trechterbekercultuur (3400-2750 v. Chr.) is bekend vanwege de bouw van hunebedden ofwel megalietgraven. Volgens sommige archeologen migreerden deze hunebedbouwers vanuit Zuid-Scandinavië en Noord-Duitsland naar Drenthe. Deze graven worden algemeen beschouwd als collectieve grafmonumenten waarin een groep mensen is bijgezet. Oorspronkelijk lag over ieder hunebed een aarden heuvel waar alleen de dekstenen bovenuit staken. De stenen zijn aangevoerd door de gletsjers van de voorlaatste ijstijd (het Saaliën). Voor het bouwen van de hunebedden werd –zo vermoedt men– gebruik gemaakt van touwen, rolpalen en runderen.

Bordjes P-Anderensweg volgen. Bij tweede pad links voor de slagboom ligt de familiegrafplaats.

Familiegrafplaats Everts

Toen de echtgenote van de ontginner Dirk Everhard in 1936 overleed, gaf de burgemeester van Anloo toestemming om haar in het eigen bos te begraven. Er werd een vergunning verstrekt waarin werd vermeld dat Dirk Everhard, zijn vrouw en zijn nazaten het recht kregen om in eigen grond begraven te worden. Het vierkante perceel met het familie kerkhof is ondergebracht in de 'Stichting Grafplaats Terborgh'. Het echtelijk graf werd getooid met een grafsteen uit rode graniet, afkomstig uit Finland.

Bij de kruising met de slagboom is er een uitzicht op de zuides van Anloo met de voormalige raatakkers (die niet meer zichtbaar zijn).

Raatakkers (Celtic Fields)

De zogeheten Celtic Fields en de ijzertijd horen bij elkaar. Ze dateren van 800 tot 100 voor de

jaartelling. Een raatakker bestaat uit een groot aantal aaneengesloten, door walletjes omgeven veldjes van ongeveer 30 x 30 meter. Het totaal kon wel een omvang bereiken van tientallen hectares. Als de akkertjes waren uitgeput, werd het braak gelegd en werd het terrein ernaast weer ontgonnen.

Figuur 2. Familiegrafplaats Everts.

Met luchtfoto's en het AHN (Actueel Hoogtebestand Nederland) zijn op vele plaatsen in Drenthe deze raakakkers te herkennen waaronder in Zeijen, Balloo, Hijken maar ook ten zuiden van Anloo. Het was de archeoloog professor Van Giffen die al in 1928 de walcomplexen onderzocht en sporen van het gebruik van eergetouwen (een soort primitieve ploeg) vond.

Wandelen naar de parkeerplaats, er door lopen en rechtsaf de Paasbrink op (bij bordje Drentsche Aa van SBB). Na bereiken van de Gasterensweg even links af over het betonnen fietspad en daarna rechts (bij lantaarnpaal A188) weer terug naar de Magnuskerk.

Werkgroep Wandeling Grafcultuur

Dit artikel is het vervolg op de eerste helft van de wandeling, die is beschreven in onze vorige publicatie. U kunt de volledige routebeschrijvingen ook downloaden vanaf de website [anloo-info](http://anloo-info.nl).